

Faldet mellem to stole

Analyse af Tilioqs
borgerhenvendelser fra 2025

Kolofon

Udgiver: Tilioq 2026

Tekst: Emma Christensen & Qivioq Løvstrøm

Redaktion: Emma Christensen, Marita Jessen & Qivioq Løvstrøm

Foto: Tilioq, Unsplash

Oversætter: Dorthe Kielsen

Grafisk Design: Ivalu Risager

INDHOLD

- 4** Forord
- 5** Introduktion
- 6** Ordliste
- 7** Hovedresultater
- 10** Analyse
- 20** Hvad kan vi gøre?
- 22** Et indblik i vores borgere
- 26** Analyse og metode

Forord

Kære Læser,

Det er aldrig nemt at skulle overbringe hjerteskræende sandheder, uanset hvor vigtigt det er for os at skulle se sandheden i øjnene. Sandheden er, at Kalaallit Nunaat – ligesom resten af verden – ikke har formået at leve op til menneskerettighederne. Man har sparet penge men mistet menneskeliv.

Hvad vi ser, er at de ikke kun er manglen på midler som koster menneskeliv, men også manglen på medmenneskelighed. De mennesker vi møder fortæller os, at de som personer med handicap i Kalaallit Nunaat ikke bliver anset som medmennesker af deres medborgere, og endda nogle gange af deres omsorgspersoner.

Vi møder sagsbehandlere, omsorgspersoner og støtter som er kommunens ansigt udadtil for de personer de servicerer. De får skylden når sagsbehandlingen er langsom eller en sag bliver afslået af ledelsen, på trods af at lovgivningen stripper dem for alle former for beslutningskompetencer. Deres kollegaer er blevet sparet væk, og de står nu med store ansvar og en ledelse som konstant fortæller dem at man skal spare.

Disse er ikke enkeltsager; der er tale om strukturelle, samfundsmæssige, lovgivningsmæssige og kulturelle problematikker, som derfor skal løses på forskellige måder, på forskellige niveauer og i fællesskab.

Manglen på hjælpemidler og støtteforanstaltninger under uddannelsen, på forståelse fra lærer, ledelse og klasse-

kammerater, og manglen på passende lovgivning, mangel på aflastning for forældre og følelsen af afmagt og fortvivelse over manglende fremtidsmuligheder bør aldrig igen koste os et barns liv her i Kalaallit Nunaat.

Jeg kan forstå at vores beslutningstagere gerne vil spare – men vi skal ikke spare menneskeliv væk.

Vi vil fra Tilioq stå klar til at sikre en fremtid for alle personer med handicap i Kalaallit Nunaat. Du vil i denne henvendelsesanalyse læse mange hårde sandheder, men vi kommer også med løsningsforslag og anbefalinger for de næste skridt.

Det første skridt er at erkende, at vi stadig har fordomme om personer med handicap. Det næste skridt er at skabe forståelse for handicap og personer med handicap. Det er du allerede i gang med nu ved at læse denne rapport.

Lad os sammen fortsætte arbejdet for at skabe ligestilling for personer med handicap i Kalaallit Nunaat.

God læselyst,

Handicaptalsmand

Qivioq Løvstrøm

Qivioq Løvstrøm

Tilioq teamet, september 2025

Introduktion

Traditionen fortsætter, og igen i år bringer vi i Tilioq en analyse af årets borgerhenvendelser. Tilioq tager henvendelser fra Kalaallit Nunaats borgere med handicap, deres pårørende og enhver anden, der søger viden og indsigt inden for handicapområdet. Formålet med denne analyse er at videregive den viden, som Tilioq modtager fra de borgere, der henvender sig til os. Borgeres oplevelser, indtryk og udfordringer er ofte usynlige, underminerede og glemte, hvorfor det er så vigtigt, at disse stemmer bliver gjort til en vigtig og helt central del af det vidensgrundlag, hvorpå beslutninger bliver truffet. Denne analyse belyser dermed, hvilke udfordringer borgere står med, hvilke tendenser der foregår på handicapområdet, og giver desuden indblik i, hvilke områder, der bør håndteres politisk for at sikre bedre vilkår for landets borgere. Den eksisterer desuden i en dataørken og er derfor en af de få videnskilder, der eksisterer i vores samfund, og som kan pege på status inden for handicapområdet.

I denne analyse vil vi fokusere på offentlige instanser, særligt kommunen, sundhedsvæsenet, uddannelser og bo – og døgninstitutioner. Alle disse er kernen i at borgere med handicap og deres nærtstående kan få den hjælp, de er berettiget til både fra lovgivningen og handicapkonventionen, så de kan leve et liv på lige fod med resten af befolkningen. Vi har i 2025 særligt set at disse instanser ikke har efterlevet deres lovpligtige ansvar, at de ikke behandler deres borgere anstændigt, at de ikke samarbej-

der på tværs, at de trækker på skuldrene, når det har negative konsekvenser for deres borgere og at de generelt ikke bidrager til at skabe bedre levevilkår og trivsel blandt deres borgere med handicap.

For mange har det haft seriøse konsekvenser. Mange føler afmagt og magtesløshed. Mange har mistet tillid til det offentlige. Adskillige har oplevet forværringer i deres helbred. Adskillige er endt i hjemløshed. Andre har taget deres eget liv, og endnu flere har overvejet at gøre det samme. Fælles for alle er at de føler sig alene på grund af de udfordringer, som er blevet skabt af samfundet.

Vi har et samfund, der ikke understøtter dets borgere og det vil kræve indsigt, lovimplementering, adgang til information og anstændighed at sikre den rette kurs. Vi håber at de relevante instanser vil tage deres eget ansvar seriøst.

Disse problematikker og endnu flere, vil blive vendt i denne analyse.

Vi vil starte med at gennemgå hovedresultaterne, derefter en kvalitativ gennemgang af de henvendelser vi har modtaget. Derefter en oversigt over hvad vi i Tilioq anbefaler, at der bør gøres for at skabe bedre vilkår med de udfordringer, vi har identificeret. Så vil vi give en indsigt i vores borgere og de henvendelser, vi har fået. Til sidst en oversigt over hvor analytiske og metodiske overvejelser.

God læsning.

Ordliste

Nogle ord bliver brugt meget i teksten som man ikke bruger meget i hverdagen. Her kan du se, hvad de betyder:

Diskrimination	Diskrimination på grund af handicap er, hvis en person bliver begrænset eller udelukket fra at være med i samfundet på grund af deres handicap.
Fysisk handicap	En langvarig eller varig kropslig funktionsnedsættelse, f.eks. en kørestolsbruger.
Kalaallit Nunaat	I denne tekst betyder Kalaallit Nunaat alle offentlige myndigheder i Kalaallit Nunaat. Det er blandt andet kommunerne, domstolen og sundhedsvæsenet.
Kognitivt handicap	En nedsat evne til at tænke, huske, lære, koncentrere sig og løse problemer. F.eks. udviklingshæmning eller demens.
Offentlige myndigheder	Offentlige myndigheder er for eksempel kommuner, politiet eller domstolen.
Person med handicap	Vi henviser til personer med handicap, rettere end "handicappede", da en persons handicap ikke definerer dem, men rettere skal anses som en del af deres person.
Psykisk handicap	En varig eller langvarig psykisk eller kognitiv funktionsnedsættelse, f.eks. skizofreni, ADHD eller autisme.
Rettighed	En rettighed betyder at have ret til noget. Man bruger tit ordet rettigheder, når man taler om forholdet mellem en stat og de borgere, der lever i staten. Her har borgerne blandt andet en række rettigheder, der skal beskytte dem mod overgreb fra staten og fra andre borgere.
Sensorisk handicap	En varig nedsættelse af en eller flere sanser, som påvirker evnen til at opfatte omgivelserne. F.eks. syns- eller hørehandicap.
Sikkerhedsforanstaltninger	Sikkerhedsforanstaltninger betyder systemer, mekanismer, politikker eller procedurer, der skal skabe sikkerhed og tryghed. Det kan være sikkerhed mod brand, naturkatastrofer, ulykker, men også ting som vold og misbrug. Enhver ting, der er til for at øge sikkerhed, er en sikkerhedsforanstaltning. Alle offentlige instanser, bør have systemer, der kan skabe sikkerhed for de borgere, som de servicerer og deres personale.
Støtteforanstaltninger	Støtteforanstaltninger er sociale indsatser og hjælpemidler, som en person kan modtage på baggrund af de behov, de har. Formålet er at sikre, at alle borgere kan leve på lige fod med resten af befolkningen. For personer med handicap kan det være en kørestol, en blindestok, et computerprogram, økonomisk støtte, eller hvad end der kan hjælpe personen med at leve et værdigt liv. I Kalaallit Nunaat er det kommunerne, der tildeler støtteforanstaltninger.
Tilgængelighed	Hvis noget er tilgængeligt, betyder det, at det er let at få adgang til for alle – også for personer med handicap. Hvis en bygning er tilgængelig, betyder det for eksempel, at den er let at komme ind i eller rundt i. Hvis en hjemmeside er tilgængelig, betyder det for eksempel, at den kan læse tekst op, for personer som er svagtseende eller blinde.

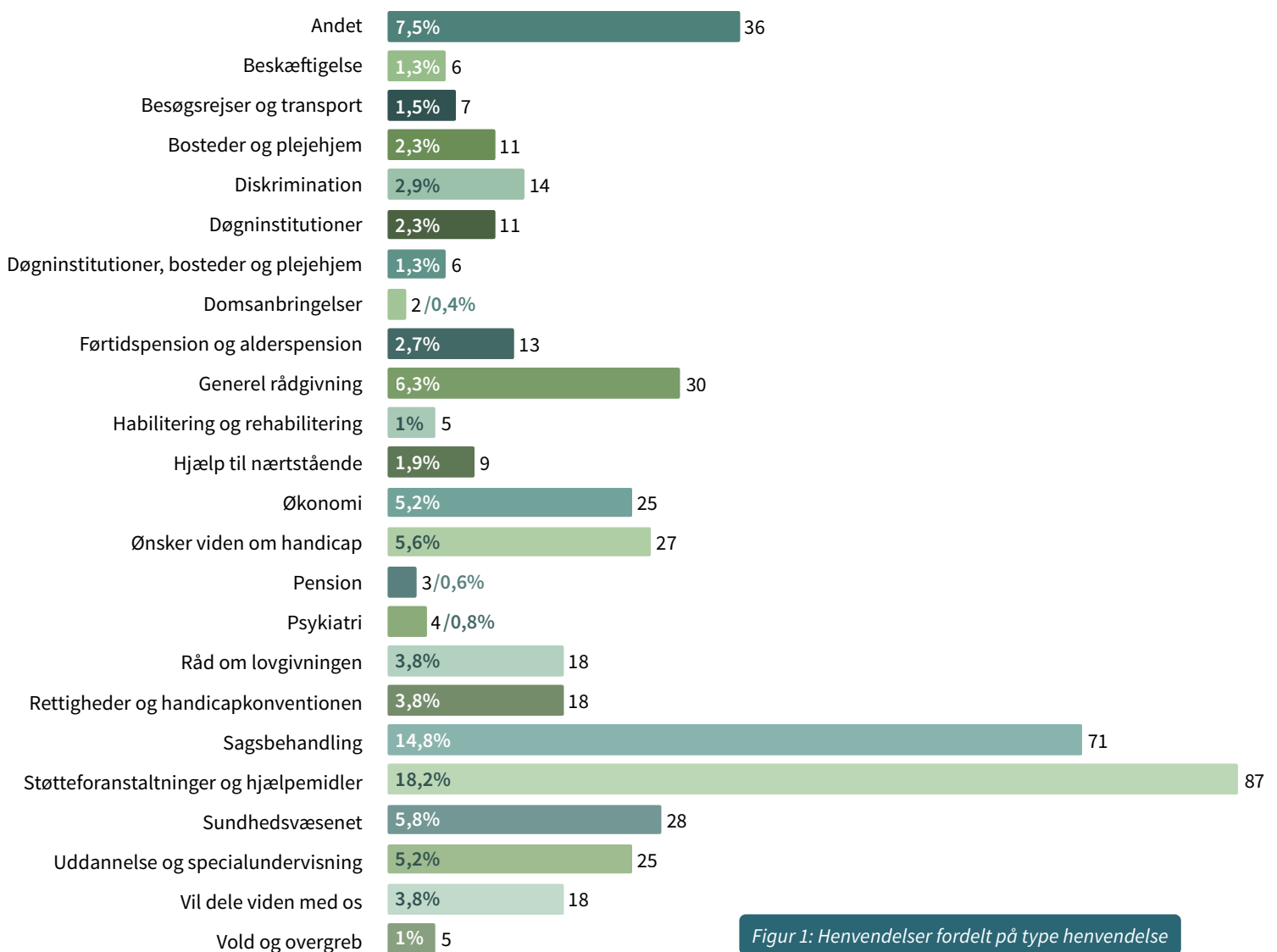
Hovedresultater

Det er nu syvende år i træk, at Tilioq udgiver en analyse på baggrund af årets borgerhenvendelser. Med disse søger vi at skabe opmærksomhed på borgeres konkrete problemstillinger. Tilioq udgav analysen "Et Selvstændigt Liv" i 2020, "Lige Muligheder" i 2021, "Retten til at deltage i samfundet" i 2022, "Institutioner i forfald" i 2023, "Et uanstændigt liv" i 2024 og "I afmagts skygge" i 2025.

I 2025 modtog vi i alt 250 henvendelser fra personer med handicap, pårørende til personer med handicap, fagpersoner, videnssøgende og andre, der har eftersøgt råd og vejledning, delt viden og ønsket at blive set og hørt. Det er vores hidtil højeste antal henvendelser for et enkelt år.

Således har Tilioq i alt modtaget 1582 henvendelser, siden vi startede med at registrere henvendelser i 2017.

I 2025 har der været stor diversitet i henvendelser, sammenlignet med andre år. Det er første år nogensinde hvor sagsbehandling ikke har været det hyppigste problem, folk har kommet med. Derimod er problemer i forbindelse med støtteforanstaltninger og hjælpemidler i år det, vi har set mest af, med 18,2% af vores henvendelser. Dernæst kommer sagsbehandling med 14,8%, hvilket er de to helt store kategorier i år. Resten af vores henvendelser ligger jævnt fordelt iblandt spørgsmål om fx førtidspension, økonomi og sundhedsvæsenet. Alle disse kan ses herunder.

Figur 1: Henvendelser fordelt på type henvendelse

Vi får henvendelser fra borgere med en række forskellige slags handicap. Disse vil vi gennemgå i kapitlet "Et indblik i vores borgere". I år har vi også valgt at undersøge hvilke slags udfordringer, vores borgere kommer med, fordelt på hvilke handicap de har. Vi har opdelt de specifikke slags handicap i henhold til handicapkonventionens definition. Disse er: fysiske, psykiske, kognitive og sensoriske handicap. Nogle af de borgere, som kontaktede os, har mere end et slags handicap og der kategoriserer vi dem som en person med multiple handicap.

Her er nogle af de udfordringer personer med særlige slags handicap har stået med:

- Næsten alle, der ringer og spørger om hjælp ifm. uddannelse og specialundervisning, har et psykisk handicap. Faktisk har 16% af personer med psykiske handicap haft spørgsmål om uddannelser, hvor det kun er 5,2% for hele gruppen.
- De fleste, der har spørgsmål til os om støtteforanstaltninger har enten et fysisk, psykisk eller multiple handicap, hvilket er en signifikant pulje, som ikke føler at de har den hjælp, de har brug for, til at leve et liv på lige fod med personer uden handicap.
- Det er primært personer med psykiske handicap, der ringer fordi de har udfordringer med sundhedsvæsenet. Det svarer til 9,6% af den gruppes henvendelser og kun 5,8% for alle slags handicap.
- Personer med sensoriske handicap er mere tilbøjelige end personer med de andre slags handicap til at ringe til os vedrørende diskrimination. 7,9% af vores henvend-

delser fra den gruppe handler om diskrimination, hvor det kun er 2,9% for hele gruppen.

I år har vi særligt set rigtig mange henvendelser om forskellige offentlige instanser, der har fejlet i at møde borgerne i de behov, de kom med. Vi har set at kommunerne, sundhedsvæsenet, uddannelsesinstitutioner og bo – og døgninstitutioner har været store udfordringer for de borger, der har henvendt sig til os i 2025.

Alle disse indrammer de veje, en person med handicap kan gå for at få hjælp eller få deres behov mødt.

Desværre oplever flere, at alle disse myndigheder hverken sikrer borgernes retssikkerhed eller behandler dem med den værdighed, de har krav på. En af de store udfordringer findes i sundhedsvæsenet. Nogle oplever at blive afvist, få at vide at alt er okay, når det tydeligvis ikke er, eller blive afvist på en udredning. Kommunen er ligeledes en stor udfordring for mange borgere med handicap, som ofte bliver afvist hjælp uden en begrundelse, deres journaler forsvinder og de bliver snakket nedladende til. Også på uddannelsesområdet svigter systemet. Mange kan ikke gennemføre den uddannelse, de ønsker, fordi de ikke modtager den nødvendige støtte fra hverken uddannelsesstedet eller deres hjemkommune. På bo – og døgninstitutioner, oplever borgere at blive fejlplaceret, glemt eller decideret misbrugt, og deres søgen efter hjælp falder på døve ører.

Vi oplever at hver af disse myndigheder svigter borgerne, men det er særligt problematisk, når man forstår hvor meget, der kan gå galt for borgeren i resten af instanserne,

I 2025 har vi særligt set hvor alvorlige konsekvenser det kan have, at personer med handicap og deres nærtstående ikke kan få hjælp i tide. Nogen flytter til Danmark, nogen ender i hjemløshed og nogen tager deres eget liv. Her er en oversigt over nogle af de alvorlige udfordringer vi ser:

47

Borgere oplever afmagt

11

Borgere har oplevet diskrimination

4

Borgere har været udsat for tvangs-flytninger eller ufrivillig flytning

8

Borgere har været udsat for hjemløshed

10

Borgere har været udsat for magtmisbrug

når bare én svigter borgeren. De vil måske ikke kunne blive behandlet af sundhedsvæsenet eller få en diagnose. Uden behandling kan de ikke få det bedre og uden en diagnose, kan man ikke søge hjælp ved kommunen. Man kan måske ikke rumme at fokusere på sin uddannelse. Uddannelsesstedet kan ikke yde ekstra støtte, så man er nødt til at stoppe. Man ender på førtidspension eller anden overførselsindkomst.

Alle disse myndigheder har et stort individuelt ansvar i at sikre at personer med handicap og deres nærtstående har den støtte og de muligheder, de har ret og krav til. Udover det store individuelle ansvar, kan de sammen agere som en ubevægelig barriere for personer med handicap, når de ikke samarbejder om at sikre personen med handicaps rettigheder.

Når fagligt samarbejde ikke fungerer, bryder hele kæden for personer med handicap, hvilket kan have katastrofale konsekvenser. De står uden hjælp. Magtesløse og uden ressourcer til at trække sig selv ud af det hul, andre har gravet dem ned i.

Det tværfaglige ansvar kan ikke undervurderes og hvis der er noget sted, vi vil pege på i denne analyse, som skal fikses, er det her.

Hvis ikke disse institutioner er designet til at kunne rumme personer med handicap, vil de ikke have nogle andre steder at vende sig. Det er særligt det vores henvendelser fra 2025 belyser. De bekræfter at vi har offentlige instanser, der ikke er egnet til at støtte alle dets borgere med at få den hjælp, de har ret til.

**Hun ringer for at meddele os,
at der ikke er behov for os længere.
Datteren som havde ADHD havde ikke
fået den hjælp, hun havde behov for
og kunne ikke komme videre med sin
uddannelse på grund af manglende
uddannelses- og eksamensstøtte.
Hun havde endt sit eget liv da hun
ikke kunne se en fremtid for sig.**

Dette er kun et enkelt års værd af henvendelser og kun dem, der har været ressourcestærke nok til at ringe og spørge om hjælp, og stadig peger det på seriøse krisepunkter, der skaber alvorlige barrierer for at disse borgere og deres nærtstående kan leve et liv på lige fod med andre borgere. Det bør forstås som et punkt værdig af intervention både lokalt og nationalt, at så mange borgere med handicap oplever så alvorlige udfordringer.

Vi håber at alle de relevante instanser vil tage deres ansvar i at skabe bedre vilkår for personer med handicap alvorligt. Vi kunne blive rigere, sundere og gladere, som et samfund, hvis vi gjorde plads til alle.

**"Hvis jeg var en hund,
ville de skyde mig med en riffel".**

Læs videre for at få en dybere indsigt i de konkrete udfordringer, vi har hørt om i de forskellige instanser.

9

**Borgere har været
udsat for vold, psykisk
eller seksuelt misbrug**

5

**Borgere har
været fanget i
selvmedicinering**

9

**Borgere har
haft selvmords-
adfærd**

5

**Borgere har
været udsat for
økonomisk misbrug**

Analyse

Siden hun startede i folkeskolen, har hendes mor måtte tvinge hende til at gå i skole, for moderen skal selv arbejde. Moderen har knoklet med at få netværksmøder i gang. Hun opsøger selv MISI [Pædagogisk Psykologisk Rådgivning], klasselærer, sundhedsvæsenet og sagsbehandleren. Sidste år blev hun smidt ud af skolen, for skolen kan ikke gøre noget. Moderen måtte selv sygemelde sig, siden kommunen ikke ville hjælpe. Sagsbehandleren har spurgt hvad der skal ske med barnet. Moderen har svaret "hvis I deltager i netværksmøder ville I vide alt". Sagsbehandleren svarer: "vi er ikke forpligtet til at deltage i netværksmøder. Vi kan selv beslutte om vi vil med eller ej".

I denne analyse vil vi undersøge det arbejde og samarbejde, der ligger i Kalaallit Nunaats offentlige instanser. Særligt kommunen, sundhedsvæsenet, skolen og uddannelsesinstitutioner, samt bo- og døgntilbud.

I høj grad er det disse instanser, der står imellem personer med handicap og deres trivsel. Hvis ikke man kan trænge igennem til kommunen, kan man ikke få hjælpemidler. Hvis sundhedsvæsenet ikke hjælper en, kan man ikke få et bedre helbred. Hvis man ikke kan gennemføre sin uddannelse, kan mange ikke komme ind på arbejdsmarkedet. Hvis man ikke føler sig tryk hvor man bor, vil man konstant være i alarmberedskab.

Udfordringer med at blive set, hørt, og hjulpet af disse instanser har været en overvældende tendens fra 2025.

Herunder vil vi gennemgå hver af disse instanser en ad gangen.

Kommunen

Gentagende for alle de år Tilioq har eksisteret har vi hørt at kommunerne har været et af de helt store stopklodser for personer med handicap og deres søgen efter hjælpemidler og støtteforanstaltninger. Hvis ikke personer med handicap og deres nærtstående kan få hjælp her, er der også ikke mange andre steder man kan søge efter hjælp.

I otte år har hans mor ansøgt om en kørestol og rollator til ham, men der er ikke sket noget. En sagsbehandler fra kommunen fortalte hans mor, at hun selv skulle betale 44.000 kroner.

Hun efterspurgte en skriftlig bekræftelse af kommunens beslutninger, men fik afslag.

En af de helt store udfordringer vi hører om, er sagsbehandling selv. Vi har en kommune, der ikke lytter til deres borgere, der ikke agerer, der ikke svarer og der snakker nedladende til deres borgere. I høj grad ser vi at kommunerne hverken opfylder deres lovpligtige opgaver eller opfylder kravene skitseret i handicapkonventionen. Vi hører om rigtig mange, der får afslag på hjælpemidler og støtteforanstaltninger, fx en borger der ventede otte år på at få en kørestol til deres søn; en kørestol, der er adgangsvejen til samfundet. Hvis man ikke kan gå, kan man ikke deltage aktivt i lokalsamfundet på samme måde som resten af befolkningen. En anden borger endte i hjemløshed fordi det tog så lang tid om at få svar på sin førtidspensionsansøgning.

I 2020 begyndte han at høre stemmer og for at dæmpe stemmerne begyndte han at drikke mere.

Han blev sendt til A1 [Psykiatrisk Afdeling] hvor han blev indlagt og diagnosticeret med skizofreni.

Der havde de hjulpet ham med at søge førtidspension.

Efter han kom tilbage til sin hjemby, ventede han på at blive kontaktet af kommunen om sin førtidspension.

Han ventede i meget lang tid.

Da han jo skal have mad og betale regninger, begyndte han at sælge sine ting. Til sidst måtte han sælge sit hjem.

Vi hører at nogen ikke kan være støtteperson for deres familiemedlem fordi de er for tætte på, nogen der kun kan få støttepersoner, hvis de er familiemedlemmer og nogen der får afslag på at være støtteperson uden nogen umiddelbar forklaring. Der er mangel på støttepersoner og muligheder for at få fast hjælp, bl.a. pga. generel personalemangel, men det at være en borger, der skal stå i måneder og ofte år uden livsvigtig hjælp, gør tilværelsen og dagligdagen så godt som umulig. Forældre til børn med handicap er ofte nødt til at stoppe med at arbejde. Mange er nødt til at flytte enten til en større by eller Danmark. Mange ender i isolation. Vi ender med at have mange medlemmer af samfundet, der ikke kan deltage aktivt, som de ellers kunne hvis de bare havde fået lidt tilpasset støtte.

**Der er dage hvor han ikke kunne gå.
Sagsbehandleren vil først vil give
ham en kørestol, når han overhovedet
ikke kan gå længere.**

Vi hører også om journalnotater, der forsvinder, hvilket for de fleste betyder at sagsbehandlingsprocessor skal starte forfra. Det kan være meget gentraumatiserende, ydmygende og tidskrævende at skulle gennemgå hele sin sag igen. Vi ender ikke bare med at spille borgernes tid, men også sagsbehandlernes, der ofte også er virkelig pressede og har store sagsstammer og meget lidt støtte selv. Det er dybt ineffektivt og kræver intervention.

**Han skal undersøges i Nuuk og har
derfor brug for støtte under rejsen.
Han er kun 11 år. Hans mor har
ansøgt om hjælp, men har fået afslag
fra kommunen. De svarede at
siden hun ikke var en stof- eller
alkoholmisbruger, kunne hun ikke
få hjælp fra dem. De har også givet
afslag på hendes ansøgninger om
at blive støtteperson for sin søn.
Sønnens journal og sagsmappe
"forsvinder" hvert år i både
sundhedsvæsenets og kommunens
systemer, hvilket gør at service-
niveauet er meget mangelfuldt.**

Til sidst har vi hørt om kommunale medarbejder, der fundamentalt ikke forstår deres opgave i at sikre personer med handicaps sikkerhed. Vi hører om en mor hvis datters selvmordsadfærd bliver underrettet til kommunens socialvagt og fordi de ikke ved hvad de skal gøre, gør de ingenting. Det er en af socialvagternes primære opgaver og de fejlede ikke bare borgeren, men hele lokalsamfundet i den beslutning. Dette, samt de andre udfordringer, vi har belyst, gør det tydeligt at vi har nogle kommuner, der ikke er egnet til de borgere, de tjener.

**Siden hun var 8 år, har hun haft
selvmordstanker. Engang løb hun væk
hvor hun ville prøve at begå selvmord
ved at kaste sig selv foran en bil.
Hendes mor ringede til socialvagten
i kommunen, som ikke vidste hvad
de skal gøre. Så hun ringede til
politiet og sundhedsvæsenet.
Psykiatere vil ikke udrede hende.
De siger at: "hun opfører sig sådan
fordi hun blev seksuelt krænket
da hun var et spædbarn".**

Sundhedsvæsenet

Hun tog til sundhedsvæsenet, for halvdelen af hendes ansigt var følelsesløst, men de sagde "der er ikke noget galt med dig, tag hjem". Hun var så træt og deprimeret at hun begyndte at hallucinere, men igen: "der er ikke noget galt med dig".

Sundhedsvæsenet har været et sted, som vi i Tilioq historisk ikke har kastet meget opmærksomhed, men vi har været forbløffet over hvor meget svigt borgerne oplevede i deres kontakt med sundhedsvæsenet i 2025.

En stor tendens er generel dårlig og uanstændig behandling fra sundhedsvæsenet. Vi hører at de bliver talt ned til, at de ikke bliver respekteret og får dårlig vejledning. Mange borgere ender med at få mistillid til sundhedsvæsenet fordi de ikke føler sig trygge i deres interaktioner med instansen. De ender måske ikke med at tage til lægen, selv hvis det er deres behov, og så ender vi med borgere, der er værre stillet helbreds-mæssigt.

I sundhedsvæsenet havde han bedt lægen om at læse hans journaler, men der blev svaret "din journal er for lang. Hvis jeg skal læse det hele, vil jeg stadig læse dem selv efter jeg får fri".

"Da jeg gik på sygehuset for at tale med en læge, sagde de, at jeg skulle give slip på ham. Men jeg synes det er synd for ham, for han er jo døv er jeg hans ører og hans mund".

I 2025 hørte vi fra adskillige borgere, at de ikke har fået at vide at de har et handicap, at de ikke har fået viden om deres handicap, og at de i den forbindelse ikke har fået viden om deres rettigheder som en person med handicap. Hvis sundhedsvæsenet kunne informere og kommunikere mere effektivt med deres borgere hvilke sundhedsudfordringer og funktionsvariationer de har, samt hvilke rettigheder disse bringer, vil de også være meget bedre stillet til at søge hjælp, navigere livet på baggrund af deres egne vilkår, og opnå succes med de ressourcer, de har tilgængelige. Som det er, frarøver vi borgere vigtig viden om deres egne liv.

Han henvendte sig for at lære om sine rettigheder. Det var først under samtalen, at han virkelig forstod at han kan klassificeres som en person med et handicap. Hverken sundhedsvæsenet eller kommunen havde fortalt ham det.

Der er mange, der har kontaktet os fordi de ikke har kunne få en udredning. Enten fortæller de at de skal vente i årevis eller at de konkret får afslag. Hvis man ikke får en diagnose, kan man ikke få hjælp fra kommunen. Man kan ikke få støtteforanstaltninger, tilpasninger, økonomisk hjælp, medicin og hjælpemidler uden en diagnose. Mange vil også have ekstra svært ved at navigere andre dele af samfundet uden en diagnose, fx uddannelse. Nogen vælger at finde en privat udredningsløsning, men det er dyrt og utilgængeligt for de fleste personer med handicap, der statistisk set har færre penge end resten af befolkningen. Dog er der stadig mange der oplever de samme udfordringer selv med en diagnose, hvorfor det er så vigtigt at vi handler helhedsorienteret, så personer med handicap og deres nærtstående kan leve et værdigt liv i henhold til handicapkonventionen.

**"Sygehuset har afvist
min henvisning til at blive udredt
tre gange nu, og jeg ved ikke
hvad jeg skal gøre for at få
min rette diagnose.
Skal jeg gå privat og betale
30 tusind kroner (penge som jeg
slet ikke har) eller skal jeg
forblive selvdiagnoseret og lade
som om alt er ok?
Jeg har slet ikke sovet i nat,
og jeg fik kun sovet omkring
3-4 timer i går.
Jeg føler jeg er ved at
blive sindssyg med hvor
dårligt jeg har det".**

Ligesom vi skrev om mistede journaler i kommunerne, hører vi også om at sundhedsvæsenet mister journaler eller at indgreb, der bliver foretaget, ikke ender i en patients journal, ligesom borgeren herunder, der var udsat for en ufrivillig spiraloopsætning i 2004. Det kan tyde på at der er behov for en større indsats fra Naalakkersuisut, når hverken kommunen eller sundhedsvæsenet kan varetage journaler eller efterleve deres journalpligt.

**"I 2004 fik jeg en tvungen spiral.
Jeg blev ikke spurgt, om
jeg ville have en spiral.
Det stod ikke engang
i min journal.
Jeg var kun 16 år på det
tidspunkt, og min autoritet
var begrænset. Men jeg husker
smerten og sårene".**

Hvad vi ser, betyder at sundhed og velvære for personer med handicap generelt svækkes, hvilket kan forværre borgeres handicap, stagnere deres udvikling eller skabe flere handicaps, de skal leve med. Vi skaber en mindre funktionsdygtig befolkning, fordi de ikke får hjælp i tide.

Vi vil alle have godt af at et sundere og mere funktionsdygtigt samfund.

En dag faldt han mellem et toilet
og en væg. Han kunne ikke bevæge
sig, han frøs og der var ingen, der
kunne hjælpe ham. Han blev fundet
tre dage senere med store sår
og hans Parkinsons var meget værre.
Han mistede muskler i
halvdelen af sin krop.

Han blev indlagt på sygehuset
og få dage efter, fik han at vide at:
"vi er ikke ældreplejersker,
så du må tage hjem".

Skole – og uddannelsesvæsenet

I 2025 har vi hørt fra mange borgere, hvis skole eller uddannelse blev forstyrret eller stoppet, eller de har oplevet diskrimination eller mobning på baggrund af deres handicap. Vi hører generelt om et uddannelsesvæsen, der ikke kan tilpasse de personer, der skal igennem systemet. Dette er i direkte strid mod artikel 24 i handicapkonventionen, der siger at alle har ret til uddannelse.

Noget vi særligt hører, er at personer med handicap ikke får den rette hjælp på gymnasie – eller universitetsniveau. Dette har betydet at nogle borgeres uddannelse bliver stoppet eller at de ikke kan gennemføre dele af det. Disse borgere oplever at deres fremtid drastisk ændrer sig, de skal leve med den skam det bringer, samt alle de andre økonomiske konsekvenser, det kan have. Hvad vi hører er, at det ofte er ret få ting, der kan være en udløsende faktor for om personen med handicap kan færdiggøre deres studie, fx mere tid til eksaminer eller læse – og skrivetøj.

**“Jeg er for nylig blevet afskediget med mit studie.
Jeg har mistet min SU
og jeg er nu hjemløs.
Mine psykiske handicap har
gennem årene gjort, at jeg har
haft utroligt svært ved at
tilpasse mig systemet.
Det har gået ud over min
økonomi, min skolegang, social
omgang (og manglen på dette),
selvværd, selvtillid, m.m.”.**

**Hun læser på universitet.
Under sit første praktikforløb, råbte
hendes praktikvejleder af hende.
Det har udløst hendes angst.
Hun var nødt til at stoppe.**

Vi hører desuden om mange problemer med børn med handicap i skolen. Vi hører fx om et barn, der både bliver mobbet af hans medstuderende, men også udelukket af skoleinspektøren.

ARTIKEL 24 AF HANDICAPKONVENTIONEN: ALLE HAR RET TIL UDDANNELSE

Personer med handicap har samme ret til uddannelse som alle andre. Kalaallit Nunaat skal sikre, at personer med handicap har samme mulighed som andre til at deltage i undervisning gennem hele livet.

Derfor skal Kalaallit Nunaat sørge for, at alle uddannelser er tilgængelige for personer med handicap. Det betyder, at personer med handicap skal have mulighed for at deltage i undervisningen ligesom alle andre.

Hans mor har sagt til klasselæreren at han skal flyttes til specialklassen, men dengang ville de ikke have ham, for han var stadig ikke blevet diagnosticeret. Men selv efter han fik en diagnose, vil de stadigvæk ikke.

Sidste år har skolen aftalt med hans forældre at hver måned skal de lave en handlingsplan, men til i dag har de kun gjort det en gang.

Skoleinspektøren har sagt at han ikke skal være med på studieturen.

Han fik at vide fra sin skolekammerat:
“du skal ikke være med til studierejsen, for min far har sagt det. Han er den, der bestemmer”.

Han blev ked af det og begynde at hade danskere, for skolekammeratens far er dansk.

Han har været mobbet meget pga. sit handicap. Han har haft mange selvmordstanker.

Det tegner ikke godt at børn, unge og voksne med handicap langs hele uddannelsestidslinjen ikke kan få den støtte, de har brug for, for at komme trygt og sikkert igennem.

Det er en af de områder hvor vi taber stort hvis vi ikke kan skabe bedre vilkår. Vi ender med flere på overførselsindkomst, færre kvalificerede fagpersoner, mindre økonomisk vækst og en signifikant befolkning, der ikke kan deltage og bidrage aktivt til deres samfund – og dette er uden at tælle de nærtstående med.

I Kalaallit Nunaat har vi behov for flere faglærte på alle områder og Tilioq anbefaler kraftigt at dette er et af de steder man træder ind. Ikke bare for de individer, der sagtens kan færdiggøre deres uddannelse, bare med lidt ekstra hjælp, men fordi vi vil være et bedre og mere selvstændigt samfund med flere uddannede og selvstændige borgere.

Der har været mange, der henvendte sig fordi deres børn ikke får den rette skolegang, fx specialklasser med børn med meget forskellige behov i samme klasse, hvor ingen børns behov ender med at blive mødt og børn, der er malplacerede i de klasser, de ender i. De oplever stor mangel på lærere oplært i specialpædagogiske metoder, hvilket gør at lærerne ikke kan møde børnene etisk og effektivt, de kan ikke give dem en ordentlig undervisning, de bliver måske selv udbrændte, og vi ender i en cyklus hvor ingen har det godt.

Bo- og døgninstitutioner

"Alt personale ved hvor forandret og hvor frygtelig mine nervesmerter er blevet efter min blodprop. Selvom jeg får så meget smertestillende og morfin, gør det stadigvæk meget ondt. Hver dag sidder jeg den samme stilling hele dagen, hvor jeg er faldet til højre side og sidder skævt, har ondt i venstre ryg. Der er ingen planer med mig".

I Tilioq har vi før fokuseret på de udfordringer beboere på bo – og døgninstitutioner har for at få anstændig behandling, egnede støttemuligheder og tryghed på bo – og døgninstitutioner. Trods de mange udtalelser Tilioq har lavet om det, får vi stadig overvældende mange henvendelser om de kummerlige og umenneskelige forhold, der foregår på nogle institutioner. Faktisk er der meget alvorlige anklager, vi har modtaget, som vi håber vil blive taget seriøst af de rette myndighedsindehavere, som igen og igen har modtaget vores underretninger.

Vi har hørt om meget dårlig behandling, diskrimination, vold, seksuelt misbrug og magtmisbrug i disse institutioner. En borger beskriver at beboerne på en institution bliver pint af medarbejdere, der kaster ting efter dem og griner af dem, hvilket beskriver et miljø, der lægger sig op ad medarbejdere, der ikke ser beboerne som hele mennesker, der fortjener værdighed. Det er medarbejdere, der ikke er egnede til at arbejde med personer med handicap og måske ikke i et menneske-centreret fag overhovedet.

Vi hører også om manglende eller dårlige støttemuligheder for beboerne. Fx en beboer hvis bløde og hullede madras skaber liggesår og nervesmerter, en beboer, der fik strammede sine sko så meget at det revnede knogler og en invalid beboer, der bliver sat i den samme stilling hele dagen. Dette taler også til værdighed, men særligt til institutioner, der ikke er egnede til de mennesker, der bor der. En simpel ny madras kan gøre underværker og lidt medmenneskelig behandling.

Og så hører vi desværre stadig om medarbejdere på bo – og døgninstitutioner, der seksuelt misbruger beboerne. Dette er ulovligt og dybt foruroligende både at det finder sted overhovedet, men også når vi hører at personale og ledelse har været opmærksomme på det, og stadig ikke gjort noget.

Medarbejderne tager legetøj
som beboerne er bange for og
kaster det mod dem, hvor de
skriger, for de er bange.
Medarbejderne griner af dem.

Hun skulle have støtteskinne og sko på, men medarbejderne strammede det for meget.

Hun var i mange smerter.
Hendes mor insisterede på at hun skulle hentes af en ambulance.
Der fandt de ud af at hun havde revnet to knogler i tærne, fordi støtteskinne og skoene var for stramme.

Det er her de bor – deres hjem, og ikke engang der kan de føle sig trygge. Hvis vi skal sikre at personer med handicaps mest basale behov kan mødes, er vi her også nødt til at sikre at de kan føle sig trygge og rolige, der hvor de bor. Det inkluderer at de ikke bliver gjort grin med, misbrugt, skadet og ignoreret. Vi har behov for mere og bedre uddannelse og opkvalificering af personalet på disse institutioner, bedre forhold for ansatte, bedre muligheder for støttemuligheder og hjælpemidler til beboerne, og så skal kommunerne og Naalakkersuisut være bedre til at føre tilsyn og efterleve de krav de sætter til institutionerne. Uden tilsyn, kan institutioner ikke blive holdt til ansvar for hvorvidt de efterlever deres egne lovpligtige opgaver. Og uden den kontrol oppefra, kan beboerne ikke føle at deres trivsel bliver prioriteret af myndighedsindehaverne.

BEKENDTGØRELSE AF KRIMINALLOV FOR GRØNLAND NR. 1016 AF 15. JULI 2025

§ 77. For voldtægt dømmes den, der har samleje eller andet seksuelt forhold med en person, som ikke har samtykket heri. Det samme gælder den, der tilsniger sig samleje med eller andet seksuelt forhold til en person, der forveksler gerningsmanden med en anden.

§ 78. For seksuel udnyttelse dømmes den, der ved udnyttelse af en persons sindssygdom eller mentale retardering skaffer sig samleje med eller andet seksuelt forhold til den pågældende.

Stk. 2. Det samme gælder den, som ved groft misbrug af en persons arbejdsmæssige, økonomiske eller behandlings- eller plejemæssige afhængighed skaffer sig samleje eller andet seksuelt forhold. Tilsvarende gælder en religiøs leder, som groft misbruger et mellem den religiøse leder og et medlem af dennes menighed bestående af afhængighedsforhold til at skaffe sig samleje eller andet seksuelt forhold med medlemmet.

Hvis du har oplevet seksuelt eller anden misbrug, eller kender til det hos andre, kan du ringe til:

POLITIET:

70 14 48 for rådgivning.

TUSAANNGA:

80 11 80 eller SMS 18 99
for støtte fra professionelle.

Hun har en adfærdsforstyrrelse, der involverer en kombination af fysiske og mentale handicap, såsom en tendens til at være barnlig og til at efterligne andre menneskers tale.

En praktikant på døgninstitutionen fik at vide, at der var nogen der har fundet kondomer i beboerens værelse.

Efter hun blev spurgt, har hun sagt at hun havde samleje med en mandlig medarbejder.

Det er også hendes støttepersons søn.

I stedet for at fyre ham og overgive ham til politiet havde afdelingslederen overført ham til en anden afdeling.

Senere fandt praktikanten ud af at beboeren ikke havde fået menstruation, og da praktikanten skulle på ferie, sagde hun til hende at hvis hun ikke havde menstruation, skulle hun fortælle det til personalet.

Da hun vendte tilbage til sit arbejde, kunne hun se at beboerens mave var blevet større. Hun spørger beboeren om hun havde fået sin menstruation, hvortil beboeren siger: "Nej, den bevæger sig".

Hun blev taget på hospital og de bekræftede at hun var gravid og hun fik efterfølgende en abort.

Hun begynder at være udadreagerende, skrig og hun ville ikke spise.

Efter hun havde fået den abort, begyndte en anden mandlig medarbejder at misbruge hende seksuelt.

Omkring samme tid kommer Ivaaraq sagen ud. Praktikanten vælger at skrive til kommunalbestyrelsen og Naalakkersuisut.

Afdelingslederen gav en advarsel til praktikanten og sagde, at hvis hun ikke stopper sagen, vil hun blive fyret.

Hun blev så vred, at hun underskrev det uden at læse det.

Hun endte senere med at blive afhørt af politiet og den anden mandlige medarbejder valgte selv at sige op.

Hvad kan vi gøre?

Vi har i denne analyse peget på de udfordringer vores borgere har haft med adskillige offentlige instanser. Vi ser mulighed for at alle disse og endnu flere kan gøre deres andel for at sikre at de samme ting ikke vil blive gentaget.

Vi vil særligt pege på de fire offentlige myndigheder, men vi ser også at Naalakkersuisut og Inatsisartut her har et stort ansvar i at sikre at loven reflekterer borgernes behov, samt at de sikrer at loven bliver implementeret i hele kysten. Selvom vi har kastet meget skyld på forskellige institutioner, er det også vigtigt at anerkende, at de alle står og mangler hjælp til at løse deres opgaver, hvor Naalakkersuisut og Inatsisartut særligt har et stort ansvar i at sikre at loven og menneskerettigheder bliver implementeret fuldt langs hele kysten.

Herunder oplister vi en række anbefalinger, som vi håber, vil blive taget til efterretning:

NAALAKKERSUISUT:

1. Skabe strukturer for bedre samarbejde mellem offentlige instanser. Vi ser meget silo – og resorttænkning, men der er behov for bedre og mere effektivt arbejde på tværs af instanserne. Naalakkersuisut bør skabe forudsætninger for at dette samarbejde kan fungere bedre og med menneskerettigheder som fokus.
2. Der skal være konsekvenser, hvis der ikke bliver ført tilsyn på bo – og døgninstitutioner, samt daginstitutioner, plejefamilier m.fl., som loven ellers pådutter kommunerne.
3. Sørge for at GetOrganized, den digitale sags- og dokumenthåndteringsplatform som nogle kommuner allerede bruger, bliver implementeret i alle kommunale afdelinger. Desuden at der bliver foretaget kurser og givet ressourcer til hvordan man kan importere sager fra et andet program ind i GetOrganized og hvordan man skal bruge det sikkert, effektivt og i henhold til gældende databeskyttelsesregler.
4. Arbejdstilsynet bør undersøge arbejdsvilkårene særligt på bo – og døgninstitutioner og kommunerne, herunder sagsbehandlingens arbejdsforhold.

KOMMUNERNE:

1. Sikre at journalpligt bliver vedligeholdt i deres kommune.
2. Sikre at alle medarbejdere har mulighed for at få supervision og faglig sparring.
3. Sikre at fagchefer, ledelsen og kommunalbestyrelsen har oplæring i handicapstøtteleven og handicapkonventionen.
4. Sikre et tværfagligt samarbejde mellem plejeinstitutioner, skoler, uddannelsessteder, sundhedsnet, MISI, arbejdspladser og andre kommunale afdelinger, som vedrører personer med handicap.
5. Sikre at personer med handicap og deres nærtstående bliver informeret om deres rettigheder.
6. Sikre at sagsbehandlere får oplæring om handicapkonventionen, etik og lovgivning når de starter med at arbejde for personer med handicap.

SUNDHEDSVÆSENET:

1. Sundhedsvæsenet og Pissassarfik bør lave informationsmateriale i både tekst – og videoformat om forskellige handicap på alle landets sprog og dialekter, samt på tegnsprog, der kan ligge på sygehusene og være tilgængelige online.
2. Sundhedsvæsenet burde sikre at alle, der har borgerkontakt, er lært i personer med handicaps rettigheder og effektiv kommunikation med personer med handicap.
3. Sundhedsvæsenet bør sikre, at alle der har fået pludselige handicap bliver informeret om deres status som person med handicap samt de rettigheder og muligheder dette indebærer.

SKOLE – OG UDDANNELSESVÆSENET:

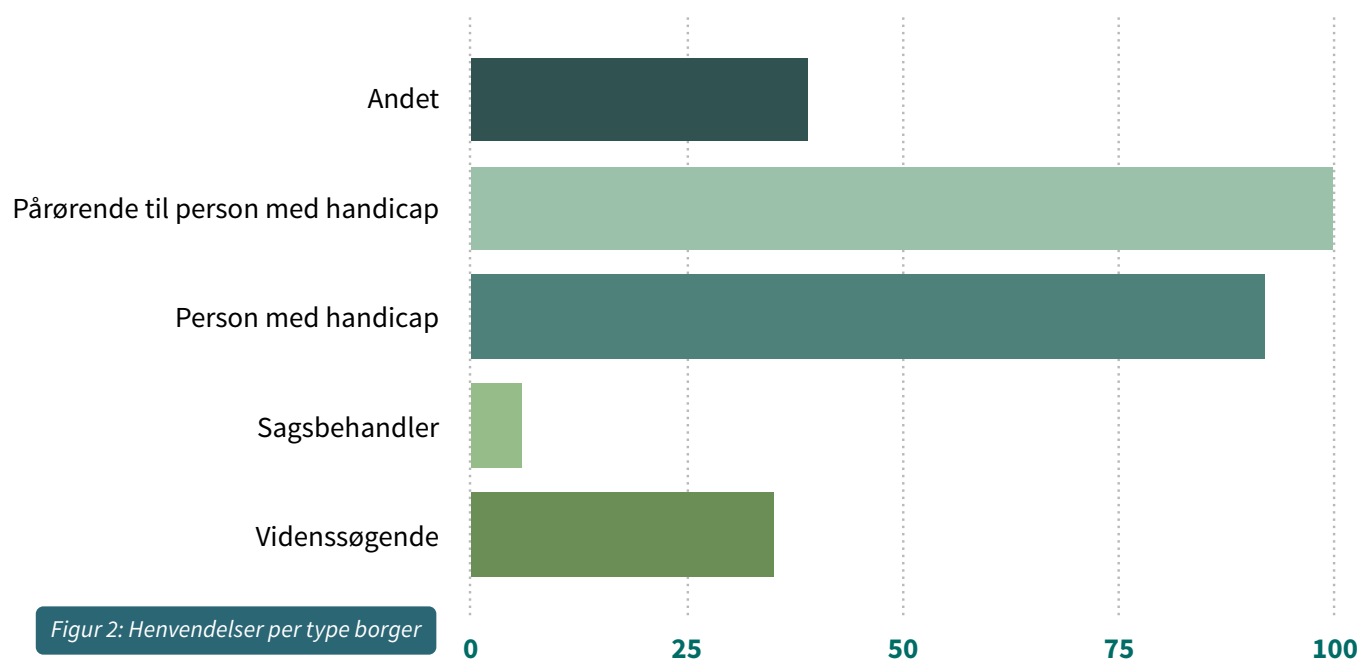
1. Ledelsen i alle uddannelsesinstitutioner i Kalaallit Nunaat bør modtage oplæring i handicapstøtteloven og handicapkonventionen.
2. Uddannelsesinstitutioner skal give mulighed for særlig støtte til personer med handicap, fx mere eller mindre tid til eksaminer, hjælpemidler, og mulighed for støttepersoner.
3. Alle videregående uddannelser som fx Ilisimatusarfik, SPS og Greenland Business School, hvis studerende har mulighed for at arbejde med personer med handicap efter endt studie, bør have oplæring i personer med handicaps rettigheder.
4. Folkeskoler skal sørge for at de lærere, der arbejder med børn med handicap, har fået oplæring i special-pædagogik.

BO – OG DØGNINSTITUTIONER:

1. Indføre sikkerhedsforanstaltninger på bo- og døgninstitutioner, der kan sikre, at beboerne er beskyttet mod skade, ulykker og misbrug af alle former.
2. Sikre at alle ansatte har adgang til alle sikkerhedsforanstaltningsplaner og er bekendte med dem.
3. Sørge for at alle ansatte har afleveret straffe – og børneattest.
4. Oplære alle ansatte, specielt ledelsen, i Inatsisartutloven om magtanvendelse inden for det sociale område.
5. Sikre at alle medarbejdere har mulighed for at få supervision og faglig sparring.

Et indblik i vores borgere

I 2025 har der været ca. lige mange personer med handicap, som deres pårørende, der har kontaktet os. Det svarer til ca. en tredjedel af alle vores henvendelser til hver kategori. Den sidste tredjedel kommer fra andre slags borgere, der har kontaktet os, heriblandt sagsbehandlere, fagpersoner, politikere, bekymrede folk i nærområdet og studerende.

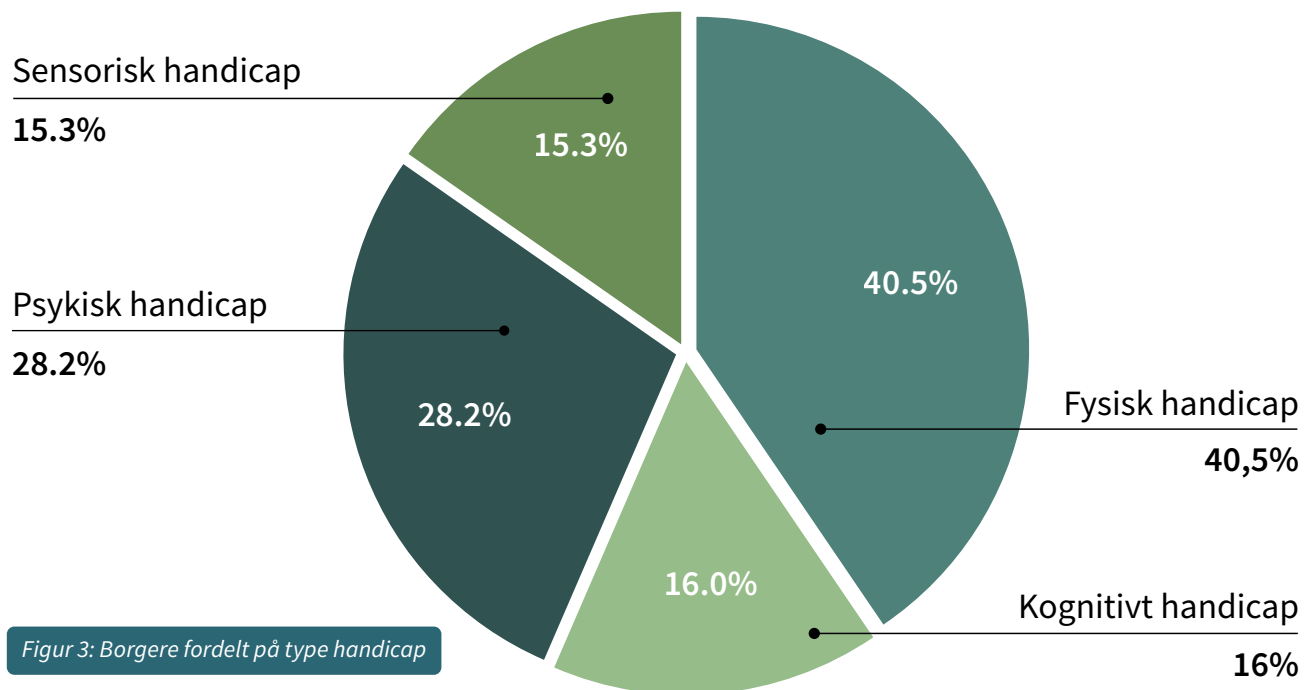

TYPER HANDICAP

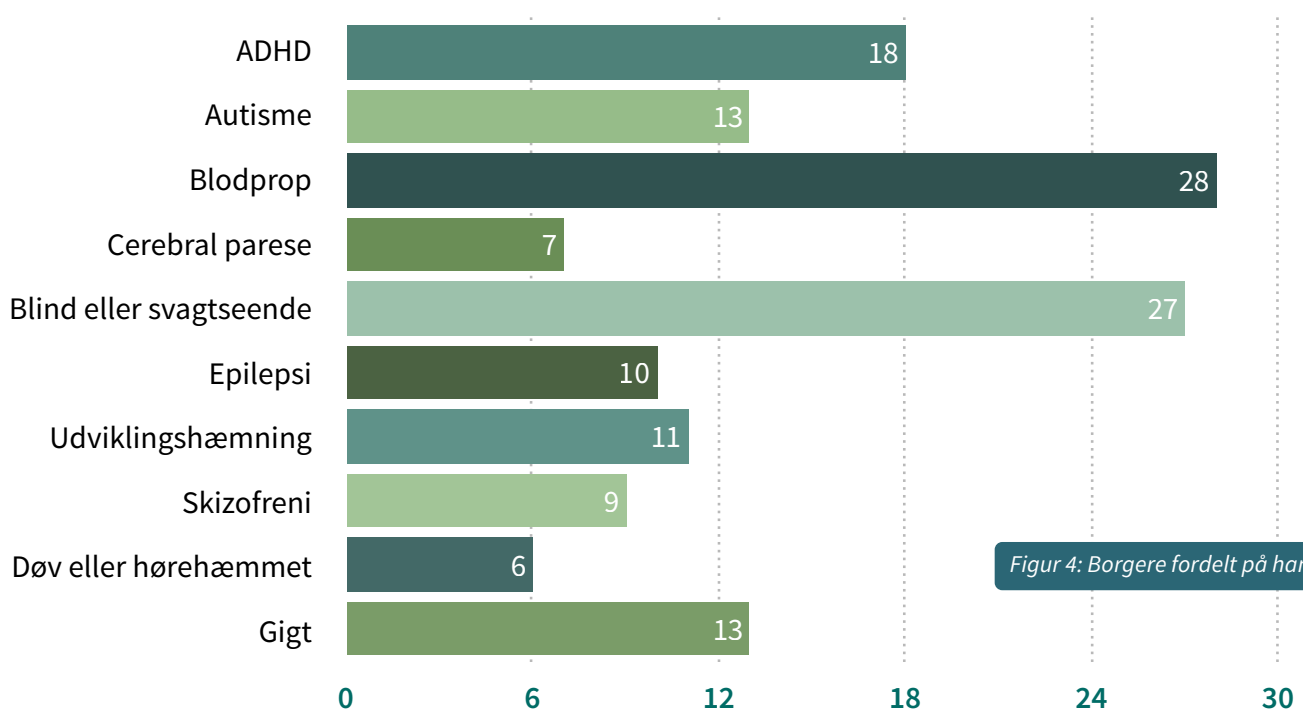
- **Fysisk handicap:** nedsat fysisk funktion, fx hvis man har gangbesvær eller kroniske smerter.
- **Kognitivt handicap:** svært ved at lære, forstå og huske, fx ordblindhed, demens og indlæringsproblemer.
- **Psykisk handicap:** hvis man har nedsat psykisk funktion, fx skizofreni, ADHD eller autisme.
- **Sensorisk handicap:** hvis man er blind/svagtseende eller døv/hørehæmmet.

De fleste af de borgere, der henvender sig eller dem, som borgerne henvender sig om, har fysiske handicap – 40,5%, den absolut største gruppe. 28,2% har et psykisk handicap. Derefter har vi 16% med et kognitivt handicap og 15,3% med et sensorisk handicap.

Vi opdeler handicap i fire hovedtyper: fysisk, psykisk, kognitivt og sensorisk i henhold til hvordan handicapkonventionen kategoriserer handicap. Handicap som et begreb er meget bredt og kan rumme mange forskellige mennesker med forskellige funktionsvariationer.

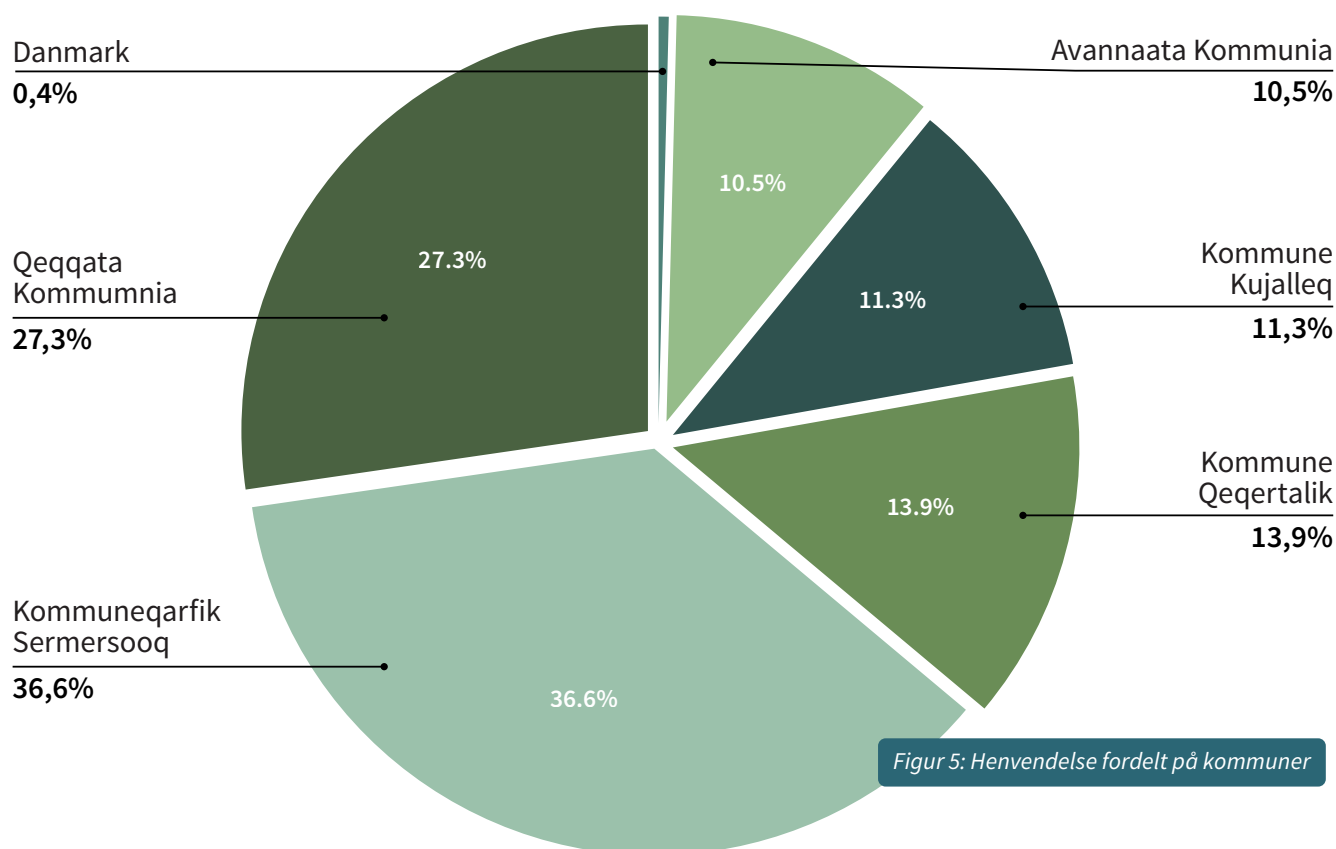
Udover at registrere hvilken kategori af handicap vores borgere falder ind under, registrerer vi også hvilket specifikt handicap vores borgere har, hvis vi ved det, hvor udvalgte af disse kan ses i tabellen herunder.

Dette er en af de eneste datakilder, der eksisterer i Kalaallit Nunaat over personer med handicaps individuelle funktionsnedsættelser. Det skal dog nævnes at det ikke kan bruges som en repræsentation på Kalaallit Nunaats borgere. Disse tal drejer sig udelukkende om de borgere der har kontaktet os i 2025 og desuden kan en borger kontakte os lige så mange gange, de har lyst til, og vil derfor tælle flere gange. Disse tal er derfor en repræsentation af vores borgerhenvendelser i 2025, ikke status på hele handicapområdet.

Vores henvendelser fra 2025 er kommet fra hele kysten, med Kommuneqarfik Sermersooq og Qeqqata Kommunia, der er bedst repræsenterede med ca. en tredjedel af vores henvendelser, der kommer fra hver af de to kommuner. Disse to kommuner er også dem med de største befolkninger og desuden dem, hvor Tilioq befandt sig mest i 2025. En meget lille minoritet befinder sig i Danmark, hvis henvendelser ofte drejer sig om en nærtstående i Kalaallit Nunaat.

Vores henvendelser kommer desuden hovedsageligt fra byerne. Kun 7,6% af vores henvendelser kommer fra bygder, som ofte ikke får meget opmærksomhed. Det er en god tid for os til at reflektere over hvordan vi kan nå ud til resten af kysten.

Selvom Tilioq har eksisteret som en organisation i mange år og har modtaget henvendelser i lige så mange år, er det tydeligt, at det stadig skal være en prioritet for os at nå ud til alle borgere i hele landet. Dette er vigtigt, både for at informere borgere om, at vi er en kilde for viden og støtte, men også at borgere kan stole på os til at give dem effektiv vejledning.

Hvis du ønsker at snakke med os, kan du læse hvordan her:

Tiliup 2025-mi ataatsimeersuartitsinerani oqalleqatigiinneq. Isumaginninnermut, Suliffeqarnermut, Nunamullu Namminermut Avatangiisinullu Naalakkersuisoq Bentiaaraq Ottosen, Utoqqaat pillugit Oqaaseqartartooq Kiista P. Isaksen, Peqqissutsimut inunnnullu Innarluutilinnut Naalakkersuisoq Anna Wangenheim, Inuit Innaarluutillit Oqaaseqartartuat Qivioq Løvstrøm, Meeqqanut, Inuusuttunut Ilaqutariinnullu Naalakkersuisoq Mads Pedersen, aamma Meeqqat Oqaaseqartartuat Stina Sværd.

Henvendelser til Tilioq

Hvem kan kontakte Tilioq:

Alle borgere er velkomne til at kontakte Tilioq.

Borgere med handicap, deres pårørende, fagpersoner, myndigheder og institutioner kan henvende sig til organisationen.

Hvad kan Tilioq rådgive og vejlede om:

Tilioq kan yde råd og vejledning om rettigheder, klageadgang og vilkår for personer med handicap.

Hvordan kan vi kontaktes:

Tilioq kan kontaktes via e-mail på info@tilioq.gl, på telefon 34 50 10, eller ved personligt fremmøde.

Vi har åbent for borgerrådgivning:

Mandag og tirsdag fra kl. 13-16.

Analyse og metode

Alle borgerhenvendelser til Tilioq bliver indskrevet i en database, hvorfra data til denne analyse er blevet trukket. Datasikkerhed samt etisk og effektiv datastyring er af højeste prioritet for Tilioq. Det er vigtigt for os at leve op til den tillid, som borgerne har til os. Vores database blev udskiftet i 2024, hvortil vi havde mere fokus på bedre datasikkerhed, brugervenlighed og større og bredere datagrundlag, bl.a. hvor vi indsamler mere data om vores borgere, såsom deres handicap. Dette gør at vi kan pege på tendenser og strukturer i samfundet, ikke bare med udgangspunkt i de henvendelser vi får, men opdelt i forskellige typer handicap. Dette betyder at vi kan dirigere interventioner klarere på de borgere, der har behov for dem.

I Tilioq er det vigtigt, at vi udvikler vores systemer til at være bedre, mere omfattende og funderet i vores værdier som organisation. Det nye datagrundlag har gjort det nemmere for os at håndtere henvendelser sikkert og etisk, skabt et mere trygt og respektfuldt miljø for vores borgere og lagt et bedre fundament for denne rapport. Vi vil fortsat udvikle vores systemer og strukturer i takt med, at vi udvikler os organisatorisk.

Henvendelserne er blevet samlet med henblik på at indeholde både kvalitative og kvantitative data. Det betyder, at vi rapporterer på oplysninger, der kan tælles og måles, såvel som oplysninger, der i højere grad består af udtalelser, som skal fortolkes og kategoriseres.

Det kvalitative materiale er blevet kodet ud fra fuldt udviklede kategorier, som er udarbejdet på baggrund af indholdet i henvendelserne og Tilioqs generelle erfaringer. For at præcisere vores pointer har vi inkluderet konkrete eksempler fra specifikke henvendelser. Disse stammer direkte fra borgernes udtalelser. Den kvantitative analyse er derefter blevet præsenteret i diagrammer og tabeller for at belyse

den information, dataene viser, samt for at fremhæve de tendenser og afvigelser, vi observerer.

Vores rapport afspejler de forhold, som kommer til udtryk gennem de henvendelser, Tilioq modtager, men den kan ikke generaliseres til alle personer med handicap i Kalaallit Nunaat. Rapporten er dog baseret på et betydeligt datagrundlag og kan derfor pege på tendenser i samfundet for personer med handicap og deres pårørende fra det pågældende år henvendelserne er indsamlet.

Rapporten indeholder cases og citater fra borgere, der har henvendt sig til Tilioq i 2025. Disse er blevet renskrevet for at fremhæve deres relevans og tydeliggøre de udfordringer, borgerne står overfor. De er desuden blevet anonymiseret, hvis de har indeholdt navne, steder eller andet, der kunne føre direkte tilbage til den enkelte. Citaterne er inkluderet for at afspejle virkeligheden for personer med handicap – og for at formidle, at disse borgere ikke blot er tal, statistikker eller udgifter, men rigtige personer med egne drømme, ønsker og nærtstående, hvis liv er lige så meget værd som alle andres.

Selvom data og statistik er vigtige, er det lige så vigtigt for os i Tilioq at sikre, at vores arbejde, vores udsagn og vores tiltag er funderet i de oplevelser, folk i virkeligheden står med. Politik kan ofte være meget langt fra borgernes oplevelser – og denne rapport er et forsøg på at udligne den forskel og sætte myndighedsindehavere i tættere kontakt med de borgere, de servicerer.

Denne analyse har ikke været udtømmende og der er meget mere data og indsigt, som vi har valgt ikke at udvælge. Hvis der er noget der kan bruges i forskning eller der interesserer dig, som læser, kan du skrive til info@tilioq.gl og så vil vi prøve at hjælpe i den grad, det er forsvarligt indenfor gældende databeskyttelsesreguleringer.

